

KOLOZSVÁRI SZÍNHÁZI KÖZLÖNY.

Kolozsvártt, mart. 1. 1860.

NAPILAP.

90-ik szám.

Előfizetési ár:
(Február 16-tól, a színidény végéig.)
Helyben házhoz hordva 1 frt. 80 kr.
Vidékre postán küldve 1 „ 50 „ osztr. ért.

Mindennemű hirdetések elfogadtatnak: kétszer
hasábozott sorért 5 ujkr., ismétléseknél 3
ujkr.
Kincstári díj minden hirdetéstől 30 ujkr.

Egy reggel Dumás Sándornál.

A nagy humorista, a szellemdús Saphir Dumás-nál tett látogatásai egyikét így írja le.

Dumas szolgájának meg volt parancsolva, hogy engem bocsásson be bár mely időben. Egyszer reggeli 9 órakor léptem bé hozzá.

A Rue d' Amsterdamban 77 sz. alatt egyedül a maga számára birt Dumas egy csinos kis házat és kertet.

Az első emeleten van Marie leányának dolgozó szobája, mely egy valóságos kis muzeum, meleg éghajlati kert, képcsarnok, ritkaságok tára, s keleti templom egyszersmint, — hol rajzok szobrocskák, vázák, kitömött madarak, lámpák, régi pénzek, himzetek és szőnyegek egymásmellett hevernek! Itt rendszeresítve van a rendetlenség.

Egy lépcsővel fölebb van Dumas szobája.

Itt először semmi sincs, azután zürzavar, s e semmiből és zürzavarból alkotja Dumas saját világát.

E tintatartók, papír szeletek, tollak, könyvek és röpiratokhoz így szól Dumas:

„E papíron legyenek élet, tenger és föld, ég és nap, csillagok, emberek s más élő lények! — s úgy leszen mint ő mondá.

A falak körül török divánok vagynak. A kandallón az ajándékok halmaza ilyenféle felira-

tokkal: „Donne per le Prince ect. „Hommage a Alexandre Dumas par la Princesse ect.“

A falakon különféle képek láthatók, a székeken könyvek, térképek, szótárok, kardok s pisztolyok hevernek.

A szoba közepén egy nagy asztal terpeszkedik, rajta nagy tintatartó s végtelen nagy papírovek, s ezen ivenk egyik oldalára írja Dumas egyszerre „Histoire de ma vie“ a „Mohicans de Paris“, a „Mamoires de Mad-Dorval“ czimű műveket, kritikákat Risztori asszony felett, s egyéb számtalan dolgot.

Majdnem hihetetlen, mily gyorsasággal szokott Dumas írni. Csak az, ki Dumas-t dolgozni látta, foghatja fel, miképpen írhatott már 1000 kötetnél többet!

Dolgozás közben látogatóival társalkodik, szolgáinak parancsokat osztogat, lapját rendezi, tanácskozik, s tiz emberrel beszélget, kiknek mindegyike más tárgyról szól hozzája.

Óly meleg éghajlati negligében dolgozik, a mily meleg hévmérséklete, mily meleg phantáziája. Lábán sárga papucs, bő nankin nadrág, s testén csak tarka ing van egyedül. Haja égfelé gördülő, szeme gondolat teli, s tekintete mégis szelid, mosolya kedves, beszéde sebes, hangja tüzes s mindig jobban elevenül.

Csak ha Dumasban szellemi egyénisége támadtatik meg, akkor pezsdül fel benne a erővér! ekkor áttünik bőréen a fekete vér, s

mint a tigriséi villámlanak, s arczvonásai inkább parduoz, mint emberéhez hasonlítanak.

Azonban ez arcz egy percz alatt ismét átváltozik, s megint a szeretetre méltó, szives, jovialis jó öreg ur áll előttünk.

Dumasnak sok ellensége, de sok jóbarátja is van.

Lamartine, Hugo Victor, Beranger, Girardin Emil s St Beuvevel a legjobb barátságban él. Ő a magosabb körök lelke, szeme fénye. Én láttam őt a Napoleonidák termeiben, hol szivességekkel halmozzák el.

Mathild hercegnő nem bir I. Napoleontól kéziratot, de Dumas bir tőle egy levelet, Dumas e levéltől, — melyet a hercegnő annyira szeretett volna — nem akart megválni, s én voltam azon szerencsés közbenjáró, ki kivittem, hogy Dumas a levelet a hercegnőnek engedte át.

Mint mondtam 9 óra volt, midőn Dumashoz beléptem.

Ő a földön egy szőnyegen heverészett.

„Ah mon cher Saphir! kiáltással felugrott, s mellém telepedett egy dívánra.

„Apresent je suis tout a vous! — hanem alig váltottunk tiz szót, midőn a látogatók bucsujárása elkezdődött.

Mindenek előtt az ifju Schlesvig — holsteini herceg jött hozzá, kivel azelőtt való estve Napoleon hercegnél beszélünk.

Hat percz mulva egy elnök lépett be, ki csak két szót akart beszélni, de a két szóból kétszáz lett!

Én távozni akartam.

„Non, mon cher Saphir, a present je suis tout a vous! — azonban két percz mulva madame Dasch egy ismert nevű író nő lépett be, ki szintén csak két szóért esd. — E közben a „Histoire de ma vie“ kiadója is itt terem, s a tárcza számára folytatást kér.

„Azonnal! — kiált Dumas, s öt percz alatt tele ir egy félivet, melyet átnyujt.

„De most már valóban távozom.

„Ne ne, csevegjünk együtt.

Itt van ismét valaki!

Az új jövevény senki sem más, mint B. nevű festész, kinek a brüsseli műkiállítási biztossal becsületbeli dolga van, s ki Dumast kéri fel segédül.

Dumas elfogadja a tiszteletet, az ellenfél segédéhez ir, s ismét mellém ül.

Alig kezdünk el beszélgetni, midőn Méry terem előttünk, s kéri Dumast, hogy legyen szives estve legújabb darabjának próbáján jelen lenni a színházban.

Végre azt reményeltük, hogy magunkra maradhatunk, hiába! Madame Dorválnak Franklon legjelesebb színésznői egyikének örökösei egy

bibliát küldenek neki, mely annak élettörténetéhez tartozik, hogy legyen szives Dumas ezt szemügyre venni.

Tizenegykor reggelizés végett a kertü terembe léptünk. Dumas szakács is egyszersmint! — Ő maga készíti el „Filet aux pommes-t.“

Én a terem festvényeinek nézésébe merültem, midőn Dumas belépett, s az inas utánna hozta legújabb párolgóművét!

Elkezdtünk reggelizni, de látom, hogy Dumas osupa nyughatatlanság; hiányzik valamije! hiányzanak asztaltársai.

Az inas felnyit egy kertre nyíló ajtót s azon töméntelen apró csirke, gyöngytyuk, rucza s galamb szökdel bé, s minden czeremonia nélkül körülveszik Dumas székét.

Dumas gyönyörködve vizsgálja az apró jószágokat.

„Hol van az a kis rucza? — kérdé végre aggodalmasan.

„Monsieur! emberi dolog történt vele: kimult! Dumas vigasztalhatlan, és a reggeli nem izlik neki.

Hogy mily jószívű Dumas, magyarázza meg a következő eset:

Dumasnak 800 frankot kell fizetnie. Dumas nem minden perczben bir 800 frankkal; megszerzi azt, s szokott cabriolettjébe veti magát, hogy a pénzt rendeltetése helyére elvigye. Mig a kocsi tova robog, észreveszi, hogy a kocsis szomorú nagyon.

„Mi bajod Jean?

„Semmi uram!

Dumas tovább tudakozódik, s megérti, hogy Jean tegnap feldölt, s kocsija és lova tönkre jutott. Hogy ezt a cabriolettet csak mára adta oda neki kölcsön egy barátja, s hogy őt gyermekkel bir, s ő most koldus.

„S mennyire volna szükséged?

„Legalább 600 frankra.

„Megállj!

Dumas kilép s oda ad a kocsisnak 600 frankat. „Neveld fel gyermekeidet, — úgy mond, — s fizesd vissza hogy ha pénzed lessz.

Egy napon egy fiatal író barátja jött hozzá, kinek boldogsága: hogy angyal szép arájával összekelhessen 30,000 franktól függött.

„30,000 frank, mondja Dumas, ön láthatja, hogy képtelen vagyok önön segíteni!

„De mégis! ön minket örökre boldoggá tehet.

„Én? Lehetséges ez?!

„Igen. Én egy művet irtam két kötetben, a „Két Diánna“ czim alatt, a könyvárús 30,000 frankat akar érte adni, de csak egy feltét alatt.

„S az?

„Hogy e műhez adja ön nevét.

„De ez hallatlan!

„Igaz; hanem ez az egyetlen mód, hogy én, s legdrágább kedvesem kétségbe ne essünk.

Egy év múlva a fiatal író apja lett egy kedves gyermeknek, s Dumas apja lett két könyvnek, melyet nem ő csinált. Értjük a „Két Diánnát.“

T Á R C Z A

Bel és külföldi vegyes hírek.

□ Hiador, kit szép költeményei után jól ismer a magyar olvasó közönség, közelebb-ről engedély folytán Párisból honába visszajött.

□ A „Nép ujsága“ e f. hó 10-én 4066 sz. alatt kelt cs. k. rendőr-igazgatósági rendelet nyomán „első írásbeli megintést“ kapott.

□ Hány színész és színésznő van Magyar- és Erdélyországban? A legújabb felszámítás szerint az összes magyar színészet létszáma lenne 536 tag, kiknek egy harmadát nők, két harmadát férfiak teszik.

□ Kern Ede „Háromszék“ című szépirodalmi naptárra nyit előfizetést 1861-re. Előfizetési ár 80 kr, bolti ára 1 ft. 5 kr. leend. A szerkesztő és kiadó a pénzeket martius hó végéig magához kéri beküldeni. Brassó 517 sz.

□ A madridi színházban, a „Sancho Gania“ előadásakor, midőn az egyik szereplő a másiknak mérget nyújt, a megmérgezendő színész valódi mérget öntött a kehelybe, és a színpadon össze-rogyott. Tették oka eddig nem tudatik.

□ Hegedüs Lajos „Bibor és gyász“ című történeti drámáját e bőjt folytán a linczi színpadon is elő fogják adni.

□ Egy bajai hölgy közelebb a magyar tudós társaság házára fizetendő egy arany jutalmat tűzött ki e kérdés megfejtésére: „Ha egy hölgy nyilvános vizgamban pihenés vagy más okoknál fogva a tánczra fölhívást elutasítja s később akár jó kedvéből, akár egyéb okból egy másik tánczos fölhívását elfogadja: van-e az elutasított tánczosnak joga a hölgyet szemtől-szemben „neveletlen“ címmel illetni?“ A kérdést a „Bajai Közlöny“ derék szerkesztője következően fejté meg és dönté el: Egyáltalában nincs: és pedig azon egyszerű okoknál fogva nincs: mert a gyöngye nő botlása soha sem jogosítja föl a férfit arra, hogy a lovagiasságot megsértse.“

□ Ristorit a portugali király lisaboni vendégszereplésre hívta meg. Nehány előadásért 60,000 frkot biztosított a művésznőnek.

□ A nem rég elhalt Komlósi Ferencz —Kövér K. Ida atyja 197 idegen szindarabot tett át a magyar nyelvre. A „N. U.“ azt jegyzi meg erre, hogy jogosabban lehetne tehát a színműfordítást „komlósi-zásnak“ mint „csepregi-zésnek“ nevezni.

□ A párisi drámaírók társulata kijelenti, hogy Racine unokája számára eddig 23,000 frank

iratott alá. Scribe 1000, Labiche pedig 200 frankot adott. Midőn Labiche ez ajándoka fölött néhány barátja csudálkozott, a vigjáték író így felelt: „Ha Racine csak szomorujátékokat irt volna, alig adnék 10 frankot, mert a vigjátékíróknak nem lehet a tragoediáknak kedvezni; de Racine a „Védelmzőket“ (les Plaideurs) is irta, s így örömet adok unokájának tiz Louis'ort.“

□ Lyonban közelebb egy kereskedő halt meg, kinek halála mélyen megilleté a boldogult kedveseit. A rokonok vigasztalhatlanok lőnek. Hiába mondák a vigasztalók, hogy ne sirjanak, mert hisz a halál minden emberrel közös s hogy a föltámadás ismét visszaadja a most elvesztett rokont. A vigasztalók maguk sem hívék, mit ekkor mondának, holott sokkal hamarabb beteljesült, mint gondolák. A halott egyszer eltűszenté magát s föltámadt. A fájdalmas szívű rokonok és vigasztalók annyira megijedtek e nem várt fordulaton, miszerint azt is elfeledték mondani, hogy: kedves egészségére!

Színházi krónika.

Kedden, febr. 28-án 1860. „Lecouvreur Adrienne.“ Dráma 5 fv. Irtá Scribe és Legouve. Darab idő óta a véletlen bajok színházunknál oly gyakoriak, hogy valahányszor egy-egy élvezetes előadásra számolhatna a közönség, többnyire valami baj által van megzavarva. Schafhütl Minka az előadás kezdete előtt hirtelen beteg levén, szerepét — Athenaist — Turcsányiné asszony vállalta el, de a legnagyobb részét ki kellett a rögtöni átvétel miatt hagynia, s így az oly rég várt „Lecouvreur Adrien“ megcsonkítva került színpadra. A czimszerepet Polákoviczné szokott művészi felfogással adá, s látszott, hogy szerepét nem csak elszavalta, eljátszta; de át is érezte; pedig művésziileg játszani csak ez egy esetben lehet. Paulai — Maurice — Gyulai — Michonnet — Komáromi — Chauseuil Abbe játéka jó és összevágó volt. *

NYILTPOSTA.

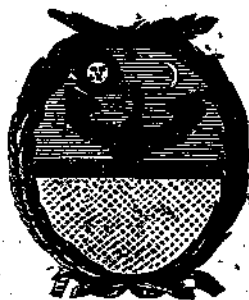
Sz. Udvarhelyre . . . ???
Azon t. szerkesztő uraktól, a kiknek lapunkat küldjük, csere példányt kérünk.

G. S. urnak Némában. Mikor kapunk öntől levelünkre választ? Robin de Bois. Igen csinos dolgozat — de . . . ismerünk bizonyos íg. kat, melyekkel homlokegyenest ellenkeznek.

„A jó öreg“ nem közölhető.
A „nyílt választ“ a nyílt térben közölhetjük, soronként 20 utkrajczáért.

Felelős a szerkesztésért és kiadó HAVI MIHÁLY.

NEMZETI

SZINHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, esütörtökön, martius 1-én, 1860.

A fennálló országos szini választmány. pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti
dalszintársaság által

adatik :

LADY Tartuffe.

Francia vígjáték 5. felvonásban, írta Girardin Emilia, fordította Csepreghi.

Személyzet:

D' Estigni, tábornagy	Simonyi.	Bertholet asszony	Turcsányiné.
De Renneville Hector	Paulai.	Duvernois asszony	Alajosné.
Des Tourbieres, báró	Gyulai.	Courtin asszony	Cser Julia.
Saint Iries ur	Albisi.	Építész	Felix.
Leonárd, kertész	Palatkai.	Titkár	Szilasi.
De Blostaené	Polákovicsné.	Komornok	Szabó M.
Clairmontné, a tábornagy húga	Bodorfiné.	Inas	Szűcs.
Jeanne, ennek leánya	Follinusné.		

Történethely: Páris. Idő 1853.

Helyek ára: Zártaszék 30 kr. Földszint 42 kr. Altiszti jegy 21 kr.
Karzat 18 kr. osztr. ért.

Kezdeté 7 órakor, vége 9-után.